

Тема. Соціальна безпека

Правова відповідальність і закони України.

Мета: формувати поняття про соціальну безпеку, ознайомити з правами, обов'язками і правовою відповідальністю неповнолітніх; дати уявлення про види правопорушень та поведінку підлітків у разі затримання поліцією; розвивати правову грамотність, навички адвокації; виховувати свідому потребу в дотриманні принципів соціальної безпеки.

ХІД УРОКУ

Перегляд відеоуроку за посиланням <https://youtu.be/Ca9PqCJ5RWM>.

I. Організаційний момент.

Привітання, встановлення позитивного настрою

II. Активізація опорних знань учнів.**Вправа «Так» чи «ні?»**

На запитання вчителя учні відповідають «так» або «ні».

1) транспорт забруднює повітря викидами газів, підвищує рівень шуму, здійснює теплове та електромагнітне забруднення атмосфери;

2) тютюновий дим не містить шкідливих для атмосфери речовин;

3) кислотні дощі є одним із наслідків погіршення екологічного стану атмосфери;

4) якщо опале листя дерев спалити, то це не завдасть шкоди повітрю;

5) у сухому, загазованому й теплом повітрі виникає синюватий прозорий туман, що неприємно пахне, подразнює очі, горло, спричиняє задуху, бронхіальну астму, емфізему легенів тощо;

6) кислотні дощі покращують врожаї в сільському господарстві;

7) клімат Землі не залежить від стану атмосфери;

8) знищення лісів погіршує екологічний стан атмосфери;

9) атмосфера є однією з найголовніших умов життя на планеті;

10) використання аерозолів не впливає на повітря у житлових приміщеннях, а значить і не є шкідливим для здоров'я людини.

III. Мотивація навчальної діяльності учнів. Повідомлення теми уроку.**IV. Вивчення нового матеріалу.**

Запам'ятайте !!!

Правила-це норми суспільного життя, що визначають дії людей, організацій, колективів у різних життєвих ситуаціях.

Закони-це нормативно-правові документи, які регулюють найважливіші питання суспільного устрою, права і свободи громадян, структуру і організацію державної влади, закріплюють правове становище фізичних і юридичних осіб, відносини між ними.

Конституція України — основний закон держави України.

Ухвалений 28 червня 1996 року на 5-й сесії Верховної Ради України 2-го скликання. Конституція України набула чинності з дня її прийняття. День прийняття Конституції в Україні щорічно святкується як державне свято — День Конституції України.

Правоохоронні органи України

Правоохоронні органи — державні органи, що на підставі законодавства держави здійснюють правоохоронну (правозастосовну та правозахисну) діяльність.

До
правоохоронних
органів
належать:

- Поліція
- Суди
- Прокуратура
- Адвокатура

Поліція України

Основні функції:

- захищає особисту безпеку громадян,
- забезпечує громадський порядок,
- захищає державну і приватну власність,
- забезпечує безпеку дорожнього руху,
- запобігає і припиняє правопорушення,
- розкриває злочини,
- розшукує осіб, які зникли,
- та інше

Підрозділи поліції:

- місцева;
- адміністративна;
- кримінальна;
- фінансова;
- прикордонна
- військова

Судова система України

Основні функції:

- забезпечує охорону конституційних прав і свобод особи;
- визначає осіб винних у правопорушеннях та призначає покарання за них;
- вирішує правові суперечності,
- захищає права громадян, організацій, держави шляхом визнання за ними права на спадок, житлову площу, поновлення на роботі та ін.

Структура судової системи:

- Конституційний Суд України;
- Верховний Суд України;
- місцеві суди;
- адміністративні суди,
- господарські суди,
- апеляційні суди.

Прокуратура України

Функції прокуратури України:

- підтримує державне обвинувачення в Суді,
- здійснює вищий нагляд за дотриманням законів в Україні;

Структура:

- Генеральна Прокуратура України;
- прокуратури областей, міст, районів;
- військові прокуратури.

Адвокатура України

Функції адвокатури України:

- консультує з правових питань;
- представляє інтереси громадян в судах;
- надає юридичну допомогу підприємствам, організаціям, установам;
- дбає про дотримання законності, забезпечення прав і свобод своїх клієнтів.

Структура:

- Юридичні консультації, контори, фірми;
- Адвокатські колегії та асоціації;
- Адвокати, які займаються адвокатською діяльністю індивідуально.

Правопорушення — вчинки людей, що порушують Конституцію держави, її закони чи підзаконні акти

Відповідальність — визначені за законом дії стосовно порушників закону.

Різні види відповідальності:

Дисциплінарні проступки

Спізнення на урок чи на роботу, порушення дисципліни чи правил поведінки у школі, пропуск занять без поважної причини, порушення службових обов'язків тощо.

Дисциплінарна відповідальність: зауваження, попередження, запис у щоденнику, виклик близьких дорослих до школи, догана, звільнення з посади.

Адміністративні порушення

Порушення Правил дорожнього руху, правил поведінки у громадських місцях, несплата за проїзд у транспорті тощо.

Адміністративна відповідальність: офіційні попередження, штраф, позбавлення спеціальних прав (наприклад, посвідчення водія), громадські або виправні роботи, адміністративний арешт до 15 діб.

Цивільно-правові (майнові) правопорушення

Пошкодження чи знищення чужого майна, моральна шкода, завдана людині у зв'язку з пошкодженням чи знищенням її майна.

Цивільно-правова відповідальність: штраф, відшкодування збитків.

Кримінальні правопорушення, або злочини

Крадіжки, неодноразові хуліганські дії, вимагання речей чи грошей, нанесення тілесних ушкоджень та інші тяжкі правопорушення. До кримінальних правопорушень відносять також навмисне пошкодження чи знищення чужого майна в особливо великих розмірах. Наприклад, виведення з ладу газопроводу, мережі електропостачання, залізничної колії, підпал майна, лісових масивів.

Кримінальна відповідальність: штраф, громадські або виправні роботи, заборона здійснювати певну діяльність, арешт, обмеження волі, позбавлення волі тимчасово чи довічно.

Права, обов'язки і правова відповідальність неповнолітніх

Неповнолітні - особи, яким не виповнилось 18 років. Законом визначено, що людина підпадає під кримінальну відповідальність з 16 років, а за тяжкі злочини з 14 років.

Права та правила поведінки підлітка у разі затримання поліцією

V. Підбиття підсумків уроку.

Підсумки

- усі громадяни повинні дотримуватись законів України;
- законність і правопорядок забезпечують правоохоронні органи;
- неповнолітні повинні знати свої права, обов'язки та правову відповідальність за правопорушення;
- незнання законів не звільняє громадянина від відповідальності.

Тестування (усно)

Неправомірна поведінка людей впливає на життя суспільства:

- А) позитивно;
- Б) *негативно*;
- В) ніяк не впливає.

Порушення правил дорожнього руху – це ...

- А) дисциплінарний проступок;
- Б) *адміністративний проступок*;
- В) кримінальний злочин.

У кримінальному праві неповнолітніми вважаються особи віком ...

- А) до 16 років;
- Б) до 17 років;
- В) *до 18 років*.

VI. Домашнє завдання.

Опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ 24, с. 150);

Виконати тестові завдання за посиланням

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=8915854> .

Повторення теми «Становлення особистості».